

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Fergurov-féle házban.
nóva minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmegeyi nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és esztörténköz.

Felelős szerkesztő és kiadóulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 ft. — Félévre 4 ft. — Negyedévre 2 ft.
Egy hóra 80 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

A „Zombor és Vidéke” előfizetőihez!

Mai naptól fogva a „Zombor és Vidéke” ismét **hetilappá alakul át.**

Tartozó kötelességünk ez átalakulást egy-két szóval indokolni.

A „Zombor és Vidéke” mult évi szeptember hó utolsó napjaitól fogva napilapként jelent meg, miután előbb hetenként háromszor, majd ötször látott napvilágot.

Mult évi július 1-eje óta képes élcslap mellékletünk van s karácsonyra előfizetőinket egy díszes „Bácskai Naptár”-ral ajándékoztuk meg, melyben Bácsmegeye kiválóbb férfain kívül az egész megye hivatalos czimtarát is adtuk.

Napilapunk az összes politikai s társadalmi eseményeket előbb közölte, mint a fővárosi sajtó s hogy ne süljedjünk az öndicséret sarába, — röviden csak azt mondjuk, hogy lapunk budapesti tudósítója az ország egyik legjobban szerkesztett lapjának a „Budapesti Hírlap” segédszerkesztője Balla Mihály ur, a ki a lefolyt válság ideje alatt annak minden mozzanatáról kimerítő távirati tudósításokkal látta el lapunkat.

A napilap megvalósíthatása kedvéért nyomdát állítottunk föl, melynek költségei sok ezer forintot nyeltek el.

A saját nyomda személyzete, — egész éjszakán át való munkássága, s a szerkesztésnek számtalan nehézségei oly áldozatokat követeltek, melyekről a nagy közönségnek halvány sejtelméi se lehetnek.

Nem fogjuk előfizetőinket azzal untatni, hogy egy napilap fentartásának eszközeiről adjunk részletes számadást.

Mindezt röviden csak azért érintjük, hogy visszafejlődésünk okait megvilágítsuk.

Bács-Bodrogh vármegyében nincs politikai napilap s a „Zombor és Vidéke” e részben az uttörő szerepére vállalkozott. Bácsmegeye a leggazdagabb megyék egyike.

A hazafiságnak csak egy szikrá-

nyi fellobbanása mellett nem egy, de tíz napilapot is fenttarthatna.

De nem akarta fentartani.

Nem azért — mert nem tetszett neki a vállalat.

Hiszen az a mohóság, melylyel a napra-napra megjelenő számokat szétkapkodta, melylyel egy-egy póstán rekedt számotmegreklamált, s az a tömérdek dicshymnus, melylyel bennünket és vállalatunkat elhalmozta, — eklatáns bizonyítéka volt annak, hogy a lap iránya, szelleme, tartalma és jól értesültsége teljesen kielégítő. Mégis miért nem akarta fentartani?

Miért?

Mert esze-ágában se volt arra gondolni is, hogy egy lap csak ugy tarthatja fenn magát, ha kellő számú előfizetői vannak.

Belcült az olvasó körök s kaszinókban, kézről-kézre adta a lapot, szükség esetén hazalopta a „Karczos”-t, melynek olvastára az egész család földerült, de előfizetni szimplicziter elfelejtett.

Nem mintha nem szándékozott volna előfizetni. Pusztá léhaság, — feledékenység s nem törődömségből nem fizetett elő.

Nem gondolt arra, hogy az ő egy előfizetése is lendít valamit.

Hiszen előfizetett a szomszédja, a kitől rendszeresen kölcsön kérte a lapot . . .

És ez valósággal és kizárólag bácskai vonás.

Annak kell lennie, különben a „Zombor és Vidéke”, melyet lelkünk egész hevével, anyagi s szellemi megerőtletéssel évnegyeden át sikerült fentartanunk, nem lenne kénytelen hájtörötten vonni be vitorláit, megmentve a mi még menthető, — existenciáját. Mert a komikummal határos az a tény, hogy ámbár a „Zombor és Vidéke” mint napilap — ujjévtől kezdve ép annyíért volt járatható, a mennyibe előbb, — mint hetilap került, azért a „Zombor és Vidéke” hetilap nagyobb előfizetői kontingenssel rendelkezett, mint a napilap.

Ily körülmények között talán senki se fogja csodálni, hogy a „Zombor és Vidéke” ama vigasztalan jövő

elől, mely reá várakozott, — egyszerűen kitér s fölveszi évtizeden át viselt alakját, mely eléggé kedves volt a közönség előtt, s birta a pártfogás azon mérvét, mely napilappá való átalakulására az impulsust megadta.

Napilapként megexistálni nem bírnunk, de ez a „Zombor és Vidéke” létjogát nem is érinti.

Visszatérünk a hetilap állásponjtára, melyet becsülettel meg akarunk állani.

Előfizetőink a napilap helyett minden héten kétszer egy terjedelmes s a megye közéletének minden eseményét hiven fölölélő hetilapot vesznek, mely bizonyára meg fog felelni amaz igényeknek, melyek jogosan hozzá fűzetnek.

A napilapból ismét hetilap válik, de ez a közönségre nézve nem jelent a regisztrálandó hírlapi anyag megszorítását, jelenti pusztán azt, hogy minden héten kétszer fogunk számot adni a megyei közélet mozzanatairól.

S minthogy ebbeli törekvéseink évtizeden át méltánylásra lelték, nincs okunk attól tartani, hogy olvasóink a jövőben megvojnák tőlünk szives támogatásukat.

Jól szerkesztett hetilapot akarunk adni.

A saját nyomda előnyeit így is ki fogjuk aknázni.

S valamint a multban sem nyereszkedési vágy képezte munkálkodásunk rugóját, a jövőben is önzetlenül s odaadással fogjuk azon mélyen tisztelt olvasók igényeit szolgálani, a kiknek köszönhetjük, hogy lapunk immár a második évtized vége felé halad.

A mennyiben előfizetőink közül bárki a beállott változással megelégedve nem volna, a kiadóhivatal készségesen fogja az előfizetési díjat visszaszolgáltatni.

A „Zombor és Vidéke”-t és „Bácskai-Karczos”-t a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlva vagyunk

hazafias tisztelettel

a Zombor és Vidéke

szerk. és kiadóhivatala.

A VÁLSÁG.

A Bánffy-ministerium.

Budapest, jan. 12. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) Befejezett tény, hogy Lukács és Hieronymi ministerek is végképen kimaradnak Bánffy kabinetjéből. Festetich grófról most már majdnem teljes bizonyossággal lehet állítani, hogy megtartja eddigi állását a földművelésügyek élén. Alig szenved kétséget, hogy az új miniszterelnök hétfőn a következő miniszteri listát terjeszti ő felsége elé:

Bánffy Dezső br. elnök és belügy.
Lukács László: pénzügy.
Fejérváry Géza br.: honvédelem
Batthyány Lajos gr.: kereskedelem
Czorda Bódog: igazságügy.
Festetich Andor gr.: földművelésü.
Josipovich Imre: horvát ügyek.

Egyedül a vallás- és közoktatásügyi tárca betöltése bizonytalan még, mert Eötvös Loránd báró nem hajlandó tovább megmaradni a miniszterium élén s vissza kívánkozik egyetemi katedrájához.

TÁVIRATOK.

Az igazságügyi tárca betöltése.

Budapest, jan. 12. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A legújabb hírek szerint az igazságügyi tárczát Bánffy báró Erdélyi eddigi igazságügyminiszteri államtitkárnak ajánlotta fel, ki azt elfogadni hajlandónak nyilatkozott.

Egy magyar ifjú a nép gyermekeiért.

B.-Csaba, jan. 12. (A „Z. és

V.” eredeti távirata.) Wenckheim Frigyes gróf, elrendelte, hogy míg a faluban nem szűnik meg a difteritisz-járvány, a megbetegedő összes gyermekek az ő költségére oltassanak be vérsavóval, melyet a nép, nagy szegénysége miatt nem szerezhet be.

A gondviselés.

Szeghalom (Békes m.), jan. 12. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) Végzetes katasztrófától [szabadultak meg az itteni református hívek. Istentisztelet volt az ódon, mult században épült templomban. Tatár János, a felekezeti lelkésze alig fejezte be prédikációját s alig vonultak ki a templomból a hívek, amikor az egész mennyezet óriási robajjal leszakadt. Az isteni gondviselés a halál torkából szabadított meg százakat, kik ijedve futottak el a pusztulás helyéről. A templomot a hatóság bezáratta.

Földváry Mihály halála.

Budapest, jan. 12. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) Földváry Mihály Pest vármegye alispánja, ma délelőtt 10 órakor meghalt. Földváry 71 évet élt. Egyike volt az ország leghíresebb viczispánjainak. Független, szabad gondolkozásáról ismeretes attól az időtől fogva, a mikor fiatalon a vármegye szolgálatába lépett, egész a legutóbbi időkig, amikor a megye autonómiát, a katonasággal való levelezésben a magyar nyelv jogát védelmezvén, ismételve szemben találta magát a kormány fér-

fiaival. Utóljára Hieronymi ismerte meg a törvényhez való ragaszkodását, mikor Szász Károly ceglédi irnokot hozzáküldte, hogy megtámadhassa Kossuth Ferenc választójogát. Kossuth Lajosnak régi híve volt Földváry Mihály s ösmeretes róla, hogy nagy része volt annak idejében Kossuth Lajos követté választásában. A szabadságharcban is buzgó részt vett. 1848-ban ő vezette Szent-Tamás alá a pesti járási nemzetünket. 1872-ben képviselővé választották s mint ilyen a „független szabadelvűkör” elnöke volt. Mikor azonban alispánnak választott elhagyta a képviselői széket haláláig mint Pest vármegye első választott tisztviselője működött. Mint a megyei önkormányzat erős híve, több ízben kijelentette, hogy csak addig szolgálja a vármegyét, míg az maga választja tisztviselőit.

Kún Kocsárd gróf †

Budapest, jan. 12. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) Kolozsvári telegramm Kún Kocsárd gróf, az E. M. K. E. bőkezű jótévének halálát jelenti. Kún Kocsárd gróf, a hatvanas években Hunyadvármegye főispánja, azzal tette nevét örök emlékeztetővé, hogy 1889. június 11-én hivatalosan 221.557 forintra becsült algyógyi birtokát halála esetére az E. M. K. E.-nek adományozta. Beleegyezésével a jószág jövedelmét a székely földműves-iskola alapítására fordítják. De nem ez az egyetlen alapítványa. Már jótékony szelokra is

TÁRGYA.

Az okosság mely csupán magának izlik.

— Elmékedés. —

Irta a XVII. században *Baco Verulam*, latin szövegét fordította *Ramus*.

A hangya önmagának okos, de a kertekben felette káros állatka.

Jgy bizonyára azok is, kik magukban szerelmesek, rendszeren a társadalom károsítói.

Oszdd fel tehát kellő mértékben szeretetet magad és a társadalom közt, s úgy legyél magadhoz közelibb, hogy másokkal szemben igaztalan ne legyél, különösen királyod és hazád irányában.

A haszonlesés mint gyu pontja az emberi cselekedeteknek legnemtelenebbike.

Anyagi természetet ölt magára mint a föld, melynek léte csupán a körülötte forgó testeknek behatásától van feltételezve.

Magához mindent ragadni még eltűrhető az államfőknél, mert önmagukban meg nem állhatván, sorsuk az állam jó és bal szerencséjével egybeolvad.

De az állam szolgálatát és polgárokat illetőleg a dolog felette végzetserű.

Az egyetemes közügyeket intező ily fajta emberek egyedüli feladata saját céljaikat biztosítani, kik nem ritkán uruk, vagy az állam érdekeivel szemben egyik véletlemből a másikba rohannak.

Válaszszanak tehát a fejedelmek, vagy államok oly szolgákat, kik ily bélyeggel bemooskolván nincsenek, ha nem szándékuk saját érdekeiket alárendelt ügynek tekinteni.

Szomorú, hogy a dolgok analogiája is veszendőbe megy.

Ugyanis elég méltatlanság lenne, ha a szolgálta java leszoríthatná ura jogait; de még méltánytalanabb lenne az, ha a szolgának csekély előnye a gazda nagy fontosságú érdekeivel ellentétbe állíthatnák; történeven pedig ez gyakran, gonosz hivatalnokok u. m. kincstárnokok, vezérek, vagy más lelketlen szolgák és országjárók által, kik egyedül saját hasznuk valósisására a közjó mellőzésével fektetik minden hatalmi súlyukat.

És valóban azon haszon, melyet az ilyféle emberek magukhoz vonnak — saját szerencséjüknek: mig a kár, mely onnan szármag, — a gazda szerencséjének hőmérője; áthatva lévén az önszerelmi dühben szenvedők szellemétől, kik nem kételkednek a szomszéd házat felgyújtani csak azért,

hogy iaegen lángok segéyével galambjaikat megsűthessék.

És mégis nem ritka eset, hogy e fajta emberek a hatalmasok osztatlan kegyeiben részesülnek, mert ezeknek gyönyöröködő csece-bece apróságokkal kedveznek, mikből maguknak busás hasznot hajtának, a gazda szerencséjét pedig kéz alatt elarúlják.

Szóval az eszélyesség, mely csak magának izlik legfőbb ágaiban az erkölestelenség maszlagja, hasonló azon préda madarakhoz, melyek kevéssel előbb kerekét oldanak, mielőtt a ház fejük felett romba dől, a róka okosságához, mely a borzi önérejevel turt odujából kiűzi; de nem a crocodile okosságához, mely könnyeket hullaszt, mielőtt áldozatát felfalja.

Azonban kiváló figyelmet érdemel, hogy utóvégre is az ily fajta emberek — mint Ciceró Pompejusról elbeszéli — önszerelmük mániájában *vetélytárs nélkül* rendszeren szerencsétlenek, mert midőn egész életükön át csak önmaguknak áldoztak, elvégre a szerencse érzet állhatatlanságának tömjéneznek, úgy vélvén, hogy már most saját biztonságukra nagy bölcsességgel annak szárnyát szegték, pedig ez ása meg sirjukat, melyből nincsen feltámadás.

nagy összegeket adományozott és sokat köszönhet neki a szászvárosi ev. ref. kollégium is, melyet az ő nevééről neveznek Kún-kollégiumnak.

Városi ügyek.

A III. osztályu kereseti adónak 1895. évben történendő kivétele tekintetéből Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetek a következők:

Az 1883. évi 44. t. c. 11. és 12. §-ában foglalt rendelkezések szerint a III. osztályu kereseti adó 1893. évben három 1893—1895. évi érvénnyel megállapítván, az e szerint történt kivétel egészen érintetlenül marad és ebből folyólag azon III. osztályu kereseti adókötelesek, akik már 1893. évben három évi érvénnyel megadóztattak, 1895. évben vallomást adni nem kötelesek, és ugyancsint nem kötelesek vallomást adni azok sem 1895. évben, a kik 1894. évben mint új adózók az időközben keletkezett adóköteles foglalkozásuk után 1894. és 1895. évre megadóztattak lettek.

Az 1883. évi 44. t. c. 12. §-ában foglalt rendelkezés szerint csak azon üzletek, fióküzletek és haszonhajtó foglalkozások, melyek a három évi kivétési időszak alatt keletkeztek, a kivétési időszak még hátralévő idejére, keletkezésük napjától vonatnak adó alá.

Tájékoztatásul felemlítetjük, hogy az 1875. évi XXIX. t. c. 2. §-ának III. pontja értelmében a kereseti adó III. osztályába a következők tartoznak:

- a) a haszonbérlet;
- b) a gyárosok és iparosok, kik segéddel dolgoznak;
- c) a bankárok, kereskedők, kalmárok, szatócsok s általában mindazok, kik valamely haszonhajtó üzletet folytatnak;
- d) mindazok, kik évi vagy havi fizetéssel vagy tiszteletdíjjal egybe nem kötött szellemi, értelmi vagy művészi foglalkozást űznek, u. m.: ügyvédek, orvosok, mérnökök, sebészek, szülészok, szülésznök, írók, művészek, magántanárok, tanítók stb., végre a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek igazgatói és azok igazgatótanácsának tagjai a jelenléti jegyzékért járó összegekre nézve.

Ennélfogva felhivatnak mindazon adókötelesek, a kik a szóban levő adónak alá tartozó foglalkozásuk után eddig adóztatva nem lettek, az adóztatás alól barmi okból kiharadtak, miszerint a régi vagy 1894. év folyamában keletkezett új adótárgyakra nézve az 1883. évi 44. t. c. 12. § c) pontja értelmében az 1895. évi időszakra vonatkozó adókövetés szempontjából 1895. évi január hó 20-ig bezárólag valják be azon tisztai jövedelmét, mely adóköteles üzletük vagy foglalkozásuk kezdete óta eléretett.

Ezen tisztai jövedelem bevallásánál a bevallási iv „nyers bevétel” rovatába az üzlet vagy foglalkozásból elért bruttó bevétel, a „kiadás” rovatába az üzlet kiadás, a „tisztai jövedelem” rovatába pedig a bevétel és kiadás közti mutatkozó bevételi többlet irandó be. Itt azonban tudomás végett megjegyeztetik, hogy a fennálló törvények és szabályok értelmében a vallomásokban a nyers jövedelemből le nem vonhatók:

1. A bevallás alapjául szolgáló időszak folyamán a vállalatból, üzletből elvont tőkeösszegek;
2. a vállalatban vagy üzletben fekvő tőkék kamatai;
3. bárminemű kárpótlás az adóköteles nevének s azon gyermekének munkájáért, kiknek tartásáról törvény szerint gondoskodni tartozik;
4. az adóköteles és családjának lakbéré;
5. az üzlet vagy foglalkozás nyers jövedelméből háztartása, az üzlet átalakítása vagy felszerelése, ajándékokra, egyenes adókra (az üzlethelyiség bérét kivéve) és járulékaikra, befektetésekre, épületek, gépek, gyári

eszközök elhasználására, értéksökkenés címén tartalékra fordított összegek, (574/1888., 329/1885. és 446/1885. p. ü. közig. bíróság elvi jel. határozatok.)

Levonhatók ellenben az üzlet folytatásával összekötött elkerülhetlen költségeknek kívül az üzlet idegen tőkeadósságának kamatai és az adóköteles vesztesége, melyet esetleg ezen vagy más rendbeli iparágával szenvedett; végül gyáraknál, gőzmalmoknál a gyár, malom jókárban tartására tényleg kiadott összegek (574+1888. p. ü. közig. bíróság elvi jelentőségű határozat.)

A III. osztályu kereseti adó alá tartozó jövedelmek bevallására rendel őrlapok, az adóköteles által a város adóügyi osztályánál a hivatalos órák alatt hármikor ingyen átvehető és a vallomás tevő a vallomás őrlapjának egyes rovatait pontosan betölteni s annak bizonyításul, hogy az adatok saját tudomásához képest pontosan és lelkiismeretesen jegyeztettek be, állampolgári becsületiszava zálogául eskü helyett nevét, valamint a bevallás napját és helyét aláírni s az ugy betöltött vallomást a város adóügyi osztályánál ugyanevak a hivatalos órák alatt annak az adótitstnek, kinek munkakörébe az a városrészt, melyben az adóköteles lakását tartja, 1895. évi január hó 20-ik napjáig bezárólag, bármelyik napon — a vasár- és ünnepnapok kivételével — átadni tartozik.

A benyújtott vallomásokra bárki megtekintheti, lemásolhatja s azokra vonatkozó észrevételeit a helybeli m. kir. pénzügyigazgatósághoz benyújthatja. (1875. évi XXXIX. t. c. 17. §)

HIREK.

B. u. é. k. Görög keleti polgártársaink, mikorra e lapok megjelennek, új év ünnepét ülik. Már magában az a körülmény, hogy e város lakóinak jelentékeny része ez ünnepet ill indokolta tesszik, hogy rovatunkat e négy betűvel kezdjük, mely bevett szokás szerint az újévi jókívánatok kifejezésére szolgál: de meg indokoltabb e négy betűnek az általunk használt helyen való megjelenése, ha tekintetbe vesszük azon szízyélyes, valóságos testvéries viszonyt, mely városunkban a gör. keleti vallásu polgártársainkat az Isten más templomokban imadó felekezeteik tagjaival összefűzi. Azért, a mivel kezdetűk e cikkünköt, azzal végezzük is, görög keleti vallásu polgártársainknak: **B. u. é. k.**

Iskolai ünnepély. Szép ünnepély folyt le a mai napon a zombori közép kereskedelmi iskolában. Az intézet igazgatójának, Zsulyevits Ernőnek névnapját ülte meg az egész tanári testület, ugyiszint az ifjúság is, melynek részéről Gutt József és Virter László ker. isk. tanulók csinos beszéddel üdvözölték az igazgatót. A beszédek után Zsulyevits Ernő megköszönte a szíves megemlékezést, és megígérte, hogy mind eddig is, úgy továbbra is lelken fogja hordozni az intézet és különösen a tanuló ifjúság érdekeit.

A zombori magyar nőegylet elite bálja. Kedvező auspiciumok között indult meg a farsang. A zombori nőegylet mai bálján találkozt adóit társaságunk színéjára, s így jövedelmét nem hiányozhatott. Midőn e sorokat írjuk, a bál még javában tart. Tudósítónk a megleltetek közül a következőket jegyzi fel: Mihályi Jánosné, leányával Irmával; ezen utóbbi oláh cigánynő costumében, Gertinger Pálné. Özv. Sztipics Istvánné, Mihályovics Kornélné (Zsabya). Járosné leányával. Ezen utóbbiak meg parasztleány costumében, Falcione Antalné Falcione Ilonka, (elzászi nő), Zsámokréthi Irén, (magyar parasztleány.) Benedek Sándorné, Fehér Láli, Dalmay Kálmánné, Dalmay Pálné, Prasser kisasszonnyal, (Elzászi nő). Csarsch Sándorné leányával Irénnel (tirolinó), Baummann Nándorné, leányával Arankával, Özv. Csíhás Benóné, Aman Józsefné-Rothmayerné, leányával Stefániával. Ezen utóbb

bi olaszleány costumében, Thimné leányával Karolával, (tirolinó). Fernbach Bálintné, leányával Zsuzsikával. (tirolinó), Schreiberné leányával Micikével, (magyar parasztleány), Török Endréné, leányával Irénkével. Ezen utóbbi magyar parasztleány costumében). dr. Bruck Árminné, (cigány leány). dr. Sághy Samuné (görög nő), Rausch Edéné leányával, Irénnel, (Hodságh). Trischler Xav. Ferenczné, leányával Paulával, Kockár Zsigmondné, leányával Adriennával. (Columbia costumében), Pilaszánovics Józsefné, Özv. Pál Antalné, leányával Blankával, és Vilmával, (Magyar parasztleányok). Özv. Hoffmann Józsefné leányával, Ilkával, Topiczné, Scultéty Ferenczné, Jeszenszkyné, leányával Jolánkával, Sztrilics Mihályné, Maximovics Kosztáné (Szerb asszony), Scultétyné, Hoffmanné, Gyorgyovanszky Györgyné, leányával Gizellával, Kloyber Friderica, Palkovicsné, Trischler Ferenczné, (elzászi nő).

Kozma Ilonka, (tirolinó), Feries Klementine, (francia parasztnő.) Kekezovits Hermina (spanyol cigány leány.) dr. Havel Józsefné, leányával Arankával, (cigány leány) Kaczvinszky Kálmánné (tirolinó.) Tarczay Dezsóné, (magyar menyecske.) Városy Károlyné, (spanyol nő) Radány Péterné, dr. Alföldy Gedeonné, Kulncsics Ilonka, Szemző Istvánné, Falcione Nándorné, Hagelmann Lajosné, Sauerborn Károlyné, Bauman Nándorné leányával Arankával, Reiszné leányával Ilonkával, Heindl-hoffer Róbertné leányával Ellával, Parnus Adrienne, Molnár Istvánné, Szlávny Elemérné, Donoszlovics Vilmosné, Matzitz Mariska, Vas Anna, Berger nővérek, Horvathovicsné leányával Katiczával, Zottományi nővérek, Medvezky Zsigmondné (oláh parasztnő), dr. Sztokovits Györgyné, dr. Spitzer Mórné, Lázár Kálmánné, dr. Pataj Sándorné (francia parasztleány), Frei Imréné idősebb leányával (oláh leány), Szilágyi Mórné, Schick Anna (magyar parasztleány), Falcione Sándorné, Özv. Rudics Mihályné, Szakall Margit (francia parasztleány), Trischler Gyulané, Özv. Wankéné leányával Edittel, Szabó Lászlóné (magyar parasztleány), Weszelovszky kisasszony (cigány leány) Galie Irén (lengyel), Dömötör Blanka (olasz nő). A notabilitások közül megjelentek: főispán, polgármester, a helyőrség tisztika és még igen sokan.

A járdáknak sikossága miatt egyre másra érkeznek hozzánk a panaszok, s különös, hogy minduntalan olyan házi urakról szól az ének a járda behitesének elmulasztása miatt, a kik a város közéletében szerepet játszanak. Ezuttal nem említtünk neveket, csak úgy általában hívjuk fel rendőrségünk figyelmét arra, hogy rendelkezéseim egész szigorral szerezzen érvényt, de a felszólalásunk foganatját nem latjuk, úgy majd név szerint is megnevezük azokat, a kik ellen panasz érkezett.

Esküvő. Ma délután esküdött örök hűséget a csónoplai plébánia templomban Bessenyei Ferenc csónoplai községi irnok Vöglein József ottani tanító leányának Mariskának.

A kereskedelmi bál táncrendjei ma megérkeztek Budapestről. Egyet a rendezőség bemutatott szerkesztőségünkbe, s mondhatjuk, hogy annyi izléssel s annyi csinnal vannak e táncrendek ellátva, hogy ilyen táncrendek zombori bálon meg nem voltak. A táncrend alakját azonban el nem árulhatjuk, mert az meglepetés kíván lenni a bálon résztvevő hölgyeknek.

Pályázatok. A zombori magyar királyi pénzügyigazgatóságnál szantmíztis és pénzügyi fogalmazói állásra két hét alatt.

Eljegyzés. Diernbach Jenő baranyahelyi földbírtokos eljegyezte Grünbaum Regina kisasszonyt Sztanisicseről.

Czáfolat. Érczkövi Károly ur a zombor-bajai szintársulat tagja annak a kijelentésére kérte fel lapunkat, hogy nem való az a hír, hogy ő a társulattól megválk, s hogy a moszkvai operához szerződött volna. Az ő szerződése Polgár társulathoz

savirágvárnapiig szól, s egyáltalán nem látja okát annak, hogy azt felbontsa.

— **Névváltoztatás** Haberfeld Mór bajai hetőségű ugyanottani lakos, vezetőknévét a belügyminiszter engedélyével „Földvári“-ra változtatta.

— **A hódásági koresolyázó-egylet** folyó évi január hó 26-án a nagy-vendéglő helyiségében az építendő koresolyacsarnok javára zártkörtől táncfűzérkét rendez.

— **A hipnotizálás szabályozása.** Megemlékeztünk arról a körrendeletéről, amelyet Hieronymi Károly belügyminiszter a hipnotizálás dolgában a törvényhatóságokhoz intézett. A rendeletre, amely 1894. évi 103.846. szám alatt jelent meg, első sorban a tuzséri gyászest indította a minisztert, de meg az a tapasztalat, hogy azóta boldog-boldogtalan mulat és mulattat a hipnotizmus rejteleyeivel. A körrendelet így szól:

A hipnotizálás, mint oly eljárás, amelynek fogva valaki öntudatlan és így védtelen állapotba hozható, csakis bizonyos feltételek betartása mellett lévén megengedhető, az országos közegészségügyi tanács javaslatára a következőket rendeltem:

Tekintettel arra, hogy a hipnotizálás szakavatott orvosok kezében betegségek gyógyítására alkalmas, de szakavatatlannak által gyakorolva, a hipnotizáltaknak, sőt a szemlélőknek egészségét különböző mértékben veszélyeztetheti, tekintettel továbbá arra, hogy a hipnotizált egyen oly cselekedetekre is felhasználható, amelyek reá vagy másokra sérlemesek, esetleg a törvények által tiltva vannak:

1. Orvosi gyakorlatra nem jogosított egyéneknek a hipnotizálást egyáltalán eltiltom.

2. Orvosok a hipnotizálást csak gyógyítás céljából, s a következő feltételek betartása mellett gyakorolhatják:

a) a nagykorú egyén saját, kiskorú vagy gondnokság alatt álló egyén szülei, gyámja vagy gondnoka beleegyezése nélkül nem hipnotizálható;

b) a hipnotizálás csak harmadik személy jelenlétében szabad.

A jelen rendeletem ellen vétők kihágást követnek el és amennyiben cselekedeteik a büntető törvénykönyv rendelkezése szerint súlyosabb beszámítás alá nem esnek, tizenöt napig terjedhető elzárással és 100 forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők.

Felhívom a címet, hogy e rendeletemnek hatósági területén való közzétételéről, pontos végrehajtásáról és az ellene vétőkkel szemben a büntető eljárás megindításáról gondoskodjék.

Budapesten, 1894. december hó 19-én.

Hieronymi, s. k.

Gazdasági heti szemle.

Megszoktuk már azt, hogy a spekuláció a nagy politikai események felett napirendre tér, ha kellő pénzmenyiség bocsátatik rendelkezésére. Így volt ez az elmúlt héten is. Pénz elég özönlött a tőzsdére és így figyelemre sem méltatták a bonyolult politikai eseményeket, hanem ismét haladtak az árak — fel felé. Mikor fog ezen hajtsza végére érni, ezt ma már a legnagyobb pessimizmus mellett is jogosan kérdezzük.

Az üzérkedési papírok kivétel nélkül emelkedtek, ugyszintan a járadék és záloglevelek is. Az ipar részvények közül a vasművek részvényei emelkedtek, ellenben a malomrészvények nagymértvű veszteségek következtében még mindig visszamenő irányzatot tanúsítanak. Közlekedési értékek közül az osztrák-magyar államvasut — és villamos vasut részvényei mutatnak emelkedési képességet.

A gabonátözsde a forgalom lanyha.

A határidőüzletben e héten sem volt semmi élnökség. A forgalom állandóan kor-

látolt, mert az alacsony árak dacára a spekuláció nem bizik az üzletben és nem igen mer ügyletekbe bocsátkozni. A forgalom főleg tengerire és repőre szorítkozik, amely két cikk állandóan jól keresetlik.

A mult heti árakhoz képest öszre 5 krral, tavaszra 6 krral, rozs 3 krral, zab 3 krral tengeri 7 krral. káposztarepce 15 krral javult. Zárlati jegyzések:

Buza öszre	6.99 fít pénz,	7.01 fít áru
Buza tavaszra (1895)	6.71 „ „	6.73 „ „
Rozs tavaszra (1895)	5.51 „ „	5.52 „ „
Zab tavaszra (1895)	5.98 „ „	6. — „ „
Tengeri máj-juniusra (1895)	6.21 „ „	6.22 „ „
Káposztarepce aug.-szept-re 10.70	„ „	10.75 „ „

Osztalékkiállításokra vonatkozó értesítéseinket következőkben folytatjuk:

A magyar országos központi takarékpénztár az elmúlt évben felemelt alapítőkjével nagy forgalmat ért el, de osztaléka aligha fogja elérni a mult évit, mely 38 forint volt.

Az első magyar iparbank osztaléka a mult évi 12 fítos lesz.

A budapesti villamosvasut r. t. 10 fítot fog részvényenként kifizetni. A mult évi osztalék 9 fít volt.

A budapesti központi vaspálya osztaléka a mult évi 11 fítos osztalék kétszeresét is felülmulja.

Az újlaki téglagyár r. t. osztaléka a mult évi 17 fítos osztalékot nem fogja túlhaladni.

A budapesti terézvárosi takarékpénztár első évi működését fényes eredménnyel zárja, mivel váltó üzlete minden várakozáson túl bevált. A várható osztalék 9 forint.

Az egyesült fővárosi takarékpénztár ezen régi és szilárd alapon nyugvó intézet az idén is haladt és az elmúlt számadási időszakban jó eredményt mutat fel. Osztaléka a mult évi 52 forintosat 3—5 forintig fogja felülmulni.

A magyar aszfalt r. t. üzletmenete az elmúlt évben igen kedvező volt és osztaléka a mult évi 16 fítos osztalékhoz képest 1—2 forint javítást fog felmutatni.

A „Hungária“ és „István“ téglagyár r. társaságok, mint egyáltalában minden téglagyár üzletmenete sok kívánni valót hagy hátra és mindkettőnek osztaléka a mult évinél vagy 3 forinttal lesz kisebb. Első 10-, utóbbi 9 fítot fizetett a mult hóban.

Helyi vállalatok közül ez idő szerint csak a „Zombori első gőzmalom és fűrész r. t.“ üzleti eredménye ismeretes. Ezen vállalat első felévi működését elég kedvező eredménnyel zárja, a mennyiben ezen rövid idő alatt k. b. 8000 fít nyereséget ért el. Amint azonban halljuk, ezen minden esetre szép eredményt nem fogja felosztani, hanem leírásra és tartalék képzésre fogja felhasználni.

Színház.

A belleuillei szüz.

Ma ismét premier volt színházunkban. Millókernek kedves zenéjű operettje, „A belleuillei szüz“ került előadásra. Az előadásban részt vett Polgár Sándor a szegedi színház operette komicusa és fellépett Kenedics Kálmán tenorékes is.

Polgárt már távolról ismeri közönségünk. Hangja kellemes, játéka ügyes, de azért a mi a játékot illeti, ne vegye rossz néven az összehasonlítást, a mi Polgárunk határozottan felette áll.

Kenedits ma is gyönyörű hangjával nyerte meg a közönség tetszését, bár játéka is elismerést érdemel.

Ha nem is vendég, azért mégis legkedvesebb volt a mi primadonnánk: Gyarmathiné. Mai szerepével is bizonyította, hogy neki nagy jövője van. Hangja kellemesen csengő, játéka diszkrét s mégis elbájoló. A mennyire kívánjuk neki, annyira tartunk tőle, a magunk érdekében, hogy nem sokára ő is vendégként fog majd csak színpadunkon fellépni, a hová majd talán közönségünk iránti szívességből, mint egyik fővárosi színház szerződött tagja fog eltáogatni.

Igen jó volt ma Gyarmathy a Troupeau szerepében. Érczkövy nem volt hangjánál. Benkő igen kitűnő figurát producált.

V. F.

Közgazdaság.

Röviddel ezelőtt adatott át a Budapesti **Walszer Ferencz-féle részvénytársaság** által épített **nygyváradi vízmű** a közhasználatnak.

E műnél a víz a Körösvölgyben elhelyezett kombinált kúttelep utján nyeretik, mely naponta 4000 köbméter talajviz szolgáltatására van berendezve; ezen talajviz az ismételtlen megejtett vegyi és bakteriológiai kísérletek szerint kitűnő ivóvíznek bizonyult. A szükséges vízmennyiséget 2 szivattyu van hivatva szállítani, melyek mindegyike naponta 3300 köbméter vizet képes a város felett 60 m. magasságból fekvő víztartányba emelni, ezen teljesen betonból készült víztartány kihasználható úrtartalma 2100 köbméter; a városi csőhálózat hossza csaknem 50 kilométer; a csövek átméretei 80—300 mm. között váltakoznak. A csőhálózat 316 utcazi hydránszal, 189 tclantyu-csapval és 23 nyilvános kuttal van összekapcsolva s a csőhálózat már eddig is 900 házba lett bevezetve.

Az Oelwein bécsi tanár által készített s 500.000 fíttal contempplált terv szolgált a kivitelnek alapjául, ez alapon lettek a munkálatok nyilvános pályázat utján fentemlített Walszer Ferencz-féle részvénytársaságnak kiadva, a városi csőhálózat a rendelkezésre álló tervek szerint végezte, kivéven a víztartányt és a gépházat, melyek a vállalkozó részvénytársaság saját tervei szerint készültek.

A munkálatok, melyek csak ez év május 5-én kezdettek meg, már november 13-án szerződésszerűleg be is fejeztettek, december elején pedig a mű átvétele és üzembe helyezése a város által Farkas kir. mérnök ur közbejöttével történt szakszerű felülvizsgálás után, meg is történetett.

Ez idő óta a vízmű folyton használatban áll és megemlítenő azon a kivétel gondosságára, valló körülmény, hogy sem csőrepedések, sem egyéb hiányok nem mutatkoznak, hanem a vízmű a nagyváradi közönség legnagyobb melegegedésére akadálytalan funkcionál.

Örömmel és büszkeséggel konstatáljuk, hogy ezen nagyszabású mű, mely rövid 6 hó alatt teljesen elkészült, üzembe helyeztetett és melynek szakszerű, gondos és lelkiismeretes kivitele egy egészben, mint részében, szakértőileg megállapított, teljesen hazai készítmény, mert újlag tanulélet szolgáltatja rohamosan fejlődő iparunknak, valamint a jó hírnevű Walszer Ferencz-féle részvénytársaság versenyképességének.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterként — sima, csikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svajczba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg rarasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Hirdetések.

Legujabb divatu

előrajzolt, megkezdettt és készen himzett

Kézimunkák,

nemkülönbén **hímzőanyagok és hímzőszövetek** rendkívüli választékban szabott gyári árakban kaphatók

Bézei D. Sándor

női kézimunka nagy iparosnál Budapest, király-utca 4. sz.

Képes árjegyzékem 1120 eredeti kézimunka-rajzot tartalmaz és kívánatra ingyen és bérmentve beküldetlik.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és áttalanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, biztos lohelet, teljesség, savanyu, fejbűzös, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűklés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult felfedezésénél, a menyhyben ez a gyomortól származott, gyomorülterhelésnél étellekkel és italokkal, gillaztiák, májajok és hőmorrhoidoknál.

Említett bajoknál a **Mária-czelli gyomorcseppek** évek óta kitűnően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utastással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forráktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 13 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolására zöld szalag van ragasztva a kezítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Mária-czelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

alle E. és Hegedűs József gyógyszerháza Zombor. Rátay J. gyógyszerháza Apatiu. Balogh Gy. gyógyszerháza Petrovskzellő és Barakovits L. gyógyszerháza Szt.-Tamás.

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA.

ZSIRPUDER.

Az arcbőr szépitése és finomítása.

Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder fehér, rozsa-szín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIEB

finom toilette-szappanok gyárosa és illatszerek főraktára Bécs 1. Wollzeile 3. sz.

Kapható: a legtöbb illatszert-, drogua- és gyógyszerházakban

SARG KALDONT

(bizonyítvány Bécs 1887. július 3-án.)

Sok milliószor fogtiszítószer.

megröbítva és jának talakra, fogorvosilag ajánlva, egytital legolósabb mindenütt kapható.

APOLLO-GYERTYÁK

Csakis az az Apollo-gyertyák daladálak, melyek alsó végükön az Apollo szó lenyomatát díszelik.

BRAUSEWELLER'S

ORAK EKSZEREK 10-évi józállással RESZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltethet.

Egyéves önkéntesek lehetnek

azon ifjak is, kiknek érettségi bizonyítványuk nincsen; sőt **középiskolát sem végeztek** s így rendes besoroztatásuk esetén három évi katonai szolgálatra volnának kötelezve, ha valamely csász. és kir. hadtestparancsnokság előtt a szabályszerű aspirans-vizsgát leteszik, amelyre megfelelő szorgalom mellett **néhány hónap** alatt előkészülhetnek.

Válaszbélyeggel felszerelt levelekre részletes felvilágosítást ad

Landesmann Lipót igazgató, SZABADKÁN.

NB: **Besorozott** hadkötelesek **már** nem bocsátatnak vizsgára.

A legjobb és legegészségesebb francia ezigaretta-papír a

LEGLORIA

Gloria-Patent minden egyes lap leoldható!

József Bardou és fiától Perpignan és Párisban. Kapható minden tőzsde, papírkereskedésben.

Essenz stomatika compas. védjegy J.
a csillagban

SZT. JAKAB GYOMORCSÖPPEK.

Egy sok évóta kipróbált hatás soha meg nem tagadó gyógyszer gyomorbetegségek ellen, kiválóan hat emésztési gyöngeség étvágytalanság, fájdalmak, kolika, gyomorégés, szabálytalan székelés stb. ellen egy üveg ára 60 kr. és 1.20 kr. Tudósító ingyen. Kiváló gyógyszernek bizonyult Dr. Liber-féle ideg erősítő elixir védjegye kereszt s horgony — mely sok év óta idegbetegeknél sikerrel használtatik. Prospektust kérjenek. Orvosi és hivatalosan hitelesített előírás szerint készítve. M. Fanta gyógyszerárában Prága.

ISZÁKOSSÁG

sőt a legrosszabb esetekben, **Sougede**

essenziával gyógyítható. A gyógykezelés a beteg tudtával vagy a nélkül történhet, a szer szintelen és szagtalan. Az eredmény kivétel nélkül biztos, jótállás mellett; egy üveg ára 1 fnt 80 kr.

Főraktár Megváltó gyógyszerár Pozsonyban.

Továbbá kapható Zomborban minden gyógyszerárban, valamint az alábbi gyógyszerárakban; Práger Béla, Nagy-Kanizsán, Gruber István Pancsován, Ivó Károly Szabadkán, Hoffman Béla Ungváron, ugyszintén a birodalom legtöbb gyógyszerárában.

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól: az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók: egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik. E pilulák Pitha tanár és udv. tanácsos által igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kitüntetve. Egy pilulát tartalmazó doboz 15 kr., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 fnt o. é.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Erzsébet-piluláit. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel **p i r o s** nyomtatásban „Szent Lipót” és czégünkkel „Gyógyszertár a Szent Lipóthoz” Wien, város, Ecke der Spiegel- und Plankengasse van ellátva. Főraktár Bécsben: Neustein F. „Szt-Lipóthoz” címzett gyógyszerára, belváros (Ecke der Planken- u. Spiegelgasse). Raktár: Zombor: Hegedűs József.

! N e g y r e g é n y i n g y e n !

FELHIVÁS

a művelt magyar olvasó közönséghez:

A „Képes Családi Lapok” jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család rendes házi barátja. Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafiás irányban s ugy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagynyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne.

A „Hölgyek Lapja” című melléklet, a nő nő tanácsadója és szellemi titkára. A „Regénymelléklet” évente négy díszes regénnyel ajándékozza meg előfizetőit, szép színes borítékkal, melyek egyenkénti bolti ára 1 fnt, tehát összesen négy forint.

A „Boríték” tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egyzóval a „Képes Családi Lapok” a legértelmesebb s mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap.

A „képek” a legelső művészek csetének köszönik letüket A „Hölgyek Lapja” mellékletünknek dívatképei mindig a legjobb dívatnak mintái; így az 1895-ik évi első szám a következő tartalommal jelent meg:

„Házmár és társa” regény Beniczkyé Bajza Lenkélől; „Újév” költemény Ábrányi Emmiltől; „A befeléd fordított kép” novella Muray Károlytól; „A feladata” dr. Turnowsky Mórtól; „A sötét világ” Tolnay Lajostól; „Az ifjú anya” költemény dr. Feleky Sándortól; „Az álom” G. Diószegi Mórtól; „Bá után” Mézáros Sándortól; „Az időről” szatira Jámor Lajostól.

Előfizetési árak.

a „Hölgyek Lapja” című dívat s „Regény”-melléklettel együtt

Egész évre — — — — — 6 fnt — kr.

Fél évre — — — — — 3 „ — „

Negyed évre — — — — — 1 „ — „

A „Képes Családi Lapok” hetilapból mulatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legzélszerüben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi: annak elismerésül „egy díszes emlékkönyvet” küldünk.

A ki az egész évre szóló hal frányi előfizetési összeget 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül, 4 regény küldünk; a ki 3 fnt előfizetési összeget 40 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt küldünk elismerésünk jeléül s a ki csak 1 fnt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr csomagolási- és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regény küld jutni.

a „Képes Családi Lapok”

kiadóhivatala

Budapest, Vadász-utca 14. sz. saját házában